

INHOUD

Algemene handleiding	4
Thema's	
Op school.....	11
Eten en drinken	21
Lichaam	27
Kleding	35
Buiten spelen	43
Spelen en spelletjes	51
Vriendjes en ruzie	57
Feest - jarig zijn	63
Wonen	69
Het verkeer	77
Dieren op de kinderboerderij	83
Seizoenen - de herfst	89
Sinterklaas	97
Kerst	105
Seizoenen - de winter	111
Seizoenen - de lente	119
Seizoenen - de zomer	127
Woordenlijst <i>Klein beginnen</i>	133

Leerkrachten van groepen 1 en 2 van het basisonderwijs ervaren steeds vaker dat er een groeiend aantal kinderen met een soms zeer geringe mondelinge taalvaardigheid in het Nederlands in hun groepen instroomt.

Het gaat hierbij om kinderen die op 4- of 5-jarige leeftijd rechtstreeks vanuit het buitenland op school komen. Deze kinderen hebben geen gebruik kunnen maken van de voor- en vroegschoolse educatie, zoals dat op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven wordt aangeboden. Daarnaast zijn er kinderen die niet deelnemen aan cq niet bereikt worden door een vve-programma. En er zijn kinderen die onvoldoende profiteren van het vve-aanbod, voordat ze naar de basisschool gaan. Steeds blijkt weer dat het startniveau van de binnen de vve veelgebruikte kleuter(taal)programma's *Ik en Ko* en *Piramide* voor deze kinderen (veel) te hoog gegrepen is. Voor deze kinderen hebben we *Klein beginnen* gemaakt.

Wat is *Klein beginnen*?

Klein beginnen is een bronnenboek. Het is een verzameling lesideeën, voorstellen voor activiteiten die u in de groep zou kunnen uitvoeren. Het biedt leerkrachten suggesties en handvatten hoe allerlei dagelijkse momenten en gebruikelijke kleuterthema's aangegrepen kunnen worden om de beginnende NT2-ontwikkeling van kleuters te stimuleren.

Klein beginnen werkt thematisch. De activiteiten zijn gegroepeerd rondom 17 verschillende thema's. De thema's liggen dicht bij de beleveniswereld van jonge kinderen en sluiten aan bij lesmaterialen die in veel groepen 1 en 2 worden ingezet.

De thema's hoeven niet van a tot z en in een vaste volgorde doorlopen te worden. Er is geen oplopende graad van moeilijkheid tussen de verschillende thema's.

Bij elk thema van *Klein beginnen* zijn steeds een aantal 'kansrijke momenten' nader uitgewerkt tot kant-en-klare lesactiviteiten. *Klein beginnen* biedt zo'n 43 activiteiten (twee tot vier activiteiten per thema), die op verschillende momenten in het jaar, naar behoefte van de groep, kunnen worden ingezet. De activiteiten duren gemiddeld 15 à 20 minuten.

De activiteiten worden uitgevoerd met een klein groepje kinderen, die de basis van het (mondelinge) Nederlands, zowel receptief als productief, nog niet of nauwelijks beheersen.

De activiteiten van *Klein beginnen* zijn suggesties en kunnen daarmee uiteraard niet uitputtend zijn: een en hetzelfde thema leent zich voor talloze activiteiten.

In de activiteiten van *Klein beginnen* wordt veel aandacht besteed aan het aanbieden en spelenderwijs leren van een basiswoordenschat in het Nederlands. Daarnaast is het aanbod van *Klein beginnen* er ook op gericht om kinderen vertrouwd te maken met de gang van zaken in de kleutergroep en de taal die daarbij hoort. Bijvoorbeeld afscheid nemen, eten en drinken, naar de wc gaan en in de hoeken spelen. *Klein beginnen* biedt daartoe een aantal basale taalfuncties aan, die voor de kinderen meteen inzetbaar zijn in hun directe en schoolse omgeving.

Voor wie is *Klein beginnen* gemaakt?

Klein beginnen is ontwikkeld voor leerlingen in groep 1 en 2, die onbekend zijn met de Nederlandse taal en/of geen of onvoldoende vve-ervaring hebben. Deze nieuwkomers of leerlingen die niet (of onvoldoende) van het vve-aanbod hebben geprofiteerd, zijn (relatief) onbekend met het schoolse mondelinge Nederlandse taalaanbod en worden daarom soms 'in het Nederlands onaansprekbare kinderen' genoemd.

Wat zijn de doelen van *Klein beginnen*?

In *Klein beginnen* wordt een start gemaakt met het aanbieden van een basiswoordenschat in Nederlands, voor kinderen in groep 1 en 2 van het basisonderwijs, zodat ze in staat zijn om mee te doen aan de reguliere activiteiten in de kleutergroepen. Met andere woorden: *Klein beginnen* wil kinderen op een bepaald startniveau brengen, dat nodig is om te kunnen profiteren van het 'reguliere' (nt2-)aanbod in de kleutergroep.

Tevens wordt met *Klein beginnen* een aantal basale taalfuncties aangeboden, die de kinderen direct in kunnen zetten, op school en thuis.

Als de kinderen het materiaal van *Klein beginnen* doorlopen hebben, kunnen ze zichzelf beter redden in de klas. Ze kennen eenvoudige instructietaal, kunnen hulp vragen, samen spelen, weten hoe interactie met andere kinderen gaat, et cetera.

Het uiteindelijke doel van *Klein beginnen* is om kinderen aanspreekbaar te maken in het Nederlands. Om zo een basis te leggen om verder te kunnen gaan met het stimuleren van de Nederlandse taalvaardigheid van de kinderen, al dan niet aan de hand van een (vve)-taalmethode voor kleuters.

Hoe werkt *Klein beginnen*?

Op school en in de klas zijn er allerlei momenten waarop het aanbieden van taalfuncties en woorden op een natuurlijke manier aan bod kan komen. Door gebruik te maken van deze kansrijke momenten, kunt u als leerkracht passend taalaanbod geven, dat als vanzelf verbonden is met de betekenisvolle situatie die zich voordoet.

Van de talloze kansrijke momenten die zich rondom een thema in de klas zullen voordoen, staan er steeds aan het begin van een nieuw thema een aantal genoemd. Daarbij zijn suggesties gegeven hoe u deze momenten kunt benutten en welk (taal)aanbod u kunt doen. Van de genoemde kansrijke momenten hebben we er twee tot vier uitgewerkt tot concrete 'activiteiten'. Deze zijn steeds aangegeven met een sterretje.

Uiteraard is de opsomming van kansrijke momenten verre van compleet. Elke dag is anders, elke groep is anders, en overall doen zich andere kansrijke momenten voor. Belangrijk is dat u, als leerkracht, ze herkent en benut. En door onze activiteiten hopelijk wordt aangezet tot het bedenken van nog meer leuke activiteiten.

TPR: Total Physical Response

Binnen *Klein beginnen* zijn veel Total Physical Responseopdrachten opgenomen (TPR).

TPR is een methode om taal te leren, waarbij het uitgangspunt is: leren door concreet handelen. De leerkracht geeft een opdracht (in de gebiedende wijs) en doet voor (modeling), de leerling doet na. In eerste instantie spreken de leerlingen niet zelf. Na verloop van tijd krijgen de leerlingen vanzelf de behoefte om te gaan spreken. Dan worden de rollen omgedraaid en geven de leerlingen zelf opdrachten die andere leerlingen uitvoeren.

Taal leren volgens de methode van TPR is bijzonder krachtig. Actie en concrete voorwerpen die bij TPR worden gebruikt, maken het leren leuk, motiverend en duidelijk.

Er is in *Klein beginnen* veel ruimte voor kijken, nadoen, spelen en ook voor spelen met taal. Denkt u daarbij aan filmpjes, rijmpjes en liedjes. Er wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de ervaringen van de kinderen. De geboden activiteiten zijn concreet en herkenbaar en spelen zich steeds af in een betekenisvolle omgeving. De gekozen thema's blijven dicht bij de kinderen en hun directe omgeving: lichaam, ziek zijn, buiten spelen, de klas etc.

Uitgaan van realiteit en ervaringen opdoen

Het zien, voelen, ruiken (en eventueel proeven) van en het aan de slag gaan met de dingen in de wereld om je heen zijn essentieel bij het leren van een (tweede) taal. Zeker voor jonge kinderen. Ga er met uw groep dan ook zo veel mogelijk op uit. Bezoek de kinderboerderij, ga naar buiten om verschillende soorten huizen te bekijken of breng een bezoekje aan de huisarts. Zoek de realiteit op of haal de realiteit in de klas. Doe dit het liefst voorafgaand aan een thema of activiteit. Op deze manier gaat het onderwerp voor de kinderen leven en zullen ze enthousiast en gemotiveerd worden om de bijbehorende taal (woorden en zinnen) te leren.

Het maken van een uitstapje maakt niet structureel deel uit van de activiteiten van *Klein beginnen*. Maar u kunt dit natuurlijk wel zelf verder vormgeven. Overigens zijn daar niet alleen de kinderen voor wie *Klein beginnen* is bedoeld mee gediend. Alle kinderen in uw groep zullen profiteren van het opdoen van ervaringen in betekenisvolle en levensechte situaties.

Hoe is *Klein beginnen* opgebouwd?

Relatie tot andere materialen voor groep 1 en 2

De activiteiten van *Klein beginnen* sluiten 'van onderaf' aan bij het nulstadium van Ik en Ko. Dit nulstadium vooronderstelt bepaalde basiskennis omtrent kleuren, dieren geluiden, vormen etc. Omdat deze voorkennis niet bij alle kinderen aanwezig blijkt te zijn, stelt *Klein beginnen* zich tot doel deze aan te brengen.

Opbouw binnen het gehele materiaal

Zoals al eerder in deze handleiding is gezegd, is *Klein beginnen* een bronnenboek. Het is een verzameling van 43 suggesties voor activiteiten die u in de groep met de doelgroepleerlingen kunt doen. Er is geen oplopende moeilijkheidsgraad tussen de verschillende activiteiten, zodat deze naar believen en door elkaar heen kunnen worden ingezet, afhankelijk van de situatie in de groep en het aanbod aan de rest van de groep. Juist dit aspect biedt de mogelijkheid om in te gaan op de zogenoemde 'kansrijke momenten' die zich voordoen in de klas. Heel soms hangen twee activiteiten samen en kan het beste de ene activiteit na de andere worden gedaan. In dat geval staat dat duidelijk aangegeven in de beschrijving van de activiteiten.

Thema's

Klein beginnen werkt thematisch. De 17 thema's waarbij we activiteiten hebben ontwikkeld zijn:

- op school
- eten en drinken
- lichaam
- kleding
- buiten spelen
- spelen en spelletjes
- vriendjes en ruzie
- feest, jarig zijn
- wonen
- het verkeer
- dieren op de kinderboerderij
- seizoenen - de herfst
- sinterklaas
- Kerst
- seizoenen - de winter
- seizoenen - de lente
- seizoenen - de zomer

Er is geen oplopende moeilijkheidsgraad van de thema's. De volgorde waarin de thema's moeten worden aangeboden is dan ook vrij. Afhankelijk van de situatie in de groep, het thema dat al in de (reguliere) groep leeft en de instroom van nieuwe doelgroepleerlingen gedurende het schooljaar, kunt u zelf bepalen welke thema's en welke activiteiten van *Klein beginnen* op dat moment inzetbaar zijn.

Wel is er een soort opbouw van thema's die gericht zijn op het wennen en de gebruiken op school leren kennen (zoals het thema op school, eten en drinken of lichaam) en thema's die iets verder van de kinderen af staan (zoals het thema verkeer of dieren op de kinderboerderij). De tijdgebonden thema's (de verschillende seizoenen, sinterklaas en kerst) zijn te beschouwen als een soort tweede set, die wel op een vast moment ingezet moeten worden.

Sommige activiteiten zijn geplaatst binnen een bepaald thema, maar kunnen net zo goed uitgevoerd worden binnen een ander thema. Denk aan een activiteit als 'zandkasteel bouwen', die zowel binnen het thema 'Buiten spelen' gedaan kan worden, als binnen de thema's 'Seizoenen – de lente' en 'Seizoenen – de zomer'. Wanneer er een dergelijke samenhang is, geven we dit steeds aan.

Woordenschat

Voor de geboden woordenschat hebben we gekeken naar de *Basiswoordenlijst Amsterdamse Kleuters*¹ en de basiswoorden van het Welkomstprogramma van *Piramide*². We hebben geen krampachtige poging gedaan om alle woorden uit deze lijsten op te nemen. Wel hebben we gekeken welke woorden van deze lijsten binnen de thema's en activiteiten van *Klein beginnen* logisch waren en op natuurlijke wijze hun plaats vonden.

De woorden in *Klein beginnen* zijn onderverdeeld in de categorieën 'zelfstandige naamwoorden', 'werkwoorden' en 'overige woorden'. Per thema is er een woordenlijst opgesteld van de woorden die in de activiteiten aan bod komen. Op elke woordenlijst is ruimte om de woorden te noteren die u zelf heeft toegevoegd in uw taalaanbod. De woorden die in het gehele materiaal van *Klein beginnen* worden aangeboden, staan op alfabetische volgorde in de 'Woordenlijst *Klein beginnen*', die achterin de map is opgenomen.

In *Klein beginnen* wordt ook aandacht besteed aan een aantal basale taalfuncties. Bij de keuze van de aan te bieden taalfuncties is met een schuin oog gekeken naar het programma Mondeling Nederlands – nieuw (lesmateriaal voor nieuwkomers in de leeftijd van 6 t/m 11 jaar). In de activiteiten van *Klein beginnen* komen taalfuncties aan de orde die van belang en zinvol zijn voor jonge kinderen.

In onderstaand schema staan de taalfuncties en de bijbehorende taaluitingen genoemd die in *Klein beginnen* aan bod komen:

¹ DMO, Gemeente Amsterdam, oktober 2009

² 'Welkom: Welkom op school - groep 1 en 2', Citogroep Arnhem, 2001

taalfunctie	taaluiting
begroeten	goedemorgen
	hallo
	hoi
	dag
zich voorstellen	ik ben...
het benoemen van een voorwerp	wat is dit?
	dit is...
	het is...
bedanken	dankjewel
zich verontschuldigen	het spijt me
	sorry
afscheid nemen	daag
	tot ziens
	tot morgen
een voorstel doen/overleggen	zullen we gaan ...?
	heb je zin om te ...?
	zullen we hier oversteken?
	zullen we deze kant opgaan?
	kunnen we nu oversteken?
	oké
spelcodes	wie doen er mee?
	wie is hem?
	dat is niet eerlijk.
kennismaken/vragen hoe iemand heet	hoe heet je?
toestemming vragen en geven	mag ik .....
	ja/nee, (dat is (niet) goed)
zeggen dat je iets niet wilt / wel wilt	willen jullie...?
	ik wil niet...
	ik wil geen...
	dat wil ik niet
	ja
	nee
feliciteren	gefeliciteerd (met je verjaardag)!
verrassing/verbazing uiten	hé, wat is dat nou?
	hè?!
	hoe kan dat nou?

Opbouw binnen de activiteiten

Een activiteit neemt telkens tussen de 15 à 20 minuten in beslag. Iedere activiteit kent een stapsgewijze opbouw. De activiteit start altijd met een introductie, een opwarmertje om de aandacht van de kinderen te richten op het onderwerp. In dit gedeelte hoeft het kind alleen maar receptief te handelen: het kan luisteren en (in de groep) nadoen. Daarna volgt er een fase van luisteren en zelf doen; het kind kan zijn/haar begrip van de taal nog steeds tonen zonder dat het hoeft te spreken. Tenslotte volgt de fase van luisteren en zeggen; het kind is nu productief bezig met taal, het spreekt zelf.

Aannemelijk is dat er in de groepjes die met *Klein beginnen* werken, niveaoverschillen zijn. Zo zal het ene kind toe zijn aan spreken, terwijl het andere dat nog niet is. Door de opbouw van de activiteiten kan ieder kind op zijn/haar niveau aan bod komen.

De activiteiten kennen de volgende vaste opbouw:

Titel van de activiteit

Door middel van pictogrammen is in één oogopslag te zien hoeveel tijd de activiteit duurt en bij welke 'les' de activiteit kan worden uitgevoerd:

hier staat hoeveel minuten de activiteit ongeveer duurt

speelwerkles

buitenspelen

gym

kring

In deze activiteit

Hier staat een korte omschrijving van wat er gedaan wordt en wat het doel van de activiteit is.

Sluit aan bij

Hier wordt aangegeven bij welk(e) andere thema('s) de activiteit zou kunnen passen of aansluiten.

Wat heeft u nodig?

Hier wordt een opsomming geven van benodigde materialen.

Vorbereiding

Hier wordt aangegeven wat u voorafgaand aan de activiteit moet doen en/of klaarzetten.

Woorden

In de tabel staan de doelwoorden van de les, onderverdeeld in zelfstandige naamwoorden (met lidwoord!), werkwoorden en overige woorden.

Zelfstandige naamwoorden	Werkwoorden	Overige woorden
--------------------------	-------------	-----------------

Taalfunctie(s)

Als er bepaalde taalfunctie(s) aan de orde komen in de activiteit, staan ze hier benoemd.

Beschrijving van de activiteit

Hier staat de beschrijving van de activiteit. De doelwoorden van de les zijn vet gemaakt, zodat ze duidelijk herkenbaar zijn. De activiteit start met de introductie en verloopt daarna in drie opeenvolgende stappen die grofweg toewerken van een meer receptieve fase (luisteren en nadoen) naar een meer productieve fase (zelf praten).

- **Introductie**

Iedere activiteit start met een introductie, een opwarmertje om de aandacht van de kinderen te richten op het onderwerp. In dit gedeelte hoeft het kind alleen maar te luisteren. De introductie van de activiteit kan verschillende vormen aannemen, afhankelijk van de activiteit. Bijvoorbeeld: pakken van materiaal, gebruik van een concreet voorwerp, liedje enz.

- **Stap 1**

In de activiteit onder stap 1 hoeft het kind alleen maar receptief te handelen: het kan luisteren en (in de groep) nadoen.

- **Stap 2**

In de activiteit onder stap 2 volgt er een fase van luisteren en zelf doen; het kind kan zijn/haar begrip van de taal nog steeds tonen zonder dat het hoeft te spreken.

- **Stap 3**

In de activiteit onder stap 3 volgt tot slot de fase van luisteren en zeggen; het kind is nu productief, spreekt zelf.

Suggestie(s) voor uitbreiding

Hier staan suggesties voor wat u nog meer kunt doen, op andere momenten, maar wel aansluitend bij de beschreven activiteit. Of ideeën met betrekking tot het op andere momenten laten terugkomen van de aangeboden woorden.

Enkele praktische punten bij *Klein beginnen*

- *Klein beginnen* is bedoeld om in kleine groepjes te worden gebruikt. Dit is logisch, omdat waarschijnlijk maar een klein gedeelte van de groep tot de doelgroep behoort waarvoor het materiaal is ontwikkeld. Dit wil trouwens niet zeggen dat de activiteiten niet door de hele groep met plezier kunnen worden gedaan.
- Als wordt besloten de activiteiten alleen in te zetten bij 'echte' doelgroepkinderen, is het aan te bevelen een klassenassistent in te zetten die de rest van de kinderen ondersteunt, terwijl u als leerkracht met een activiteit van *Klein beginnen* bezig bent.
- Wanneer we filmpjes aanraden, is het raadzaam om van tevoren even te controleren of het filmpje nog via het internet beschikbaar is. We hebben zoveel mogelijk gebruikgemaakt van redelijk 'stabiele' sites (vaak de schooltv-beeldbank). Toch kan controle vooraf teleurstelling voorkomen.
- De activiteiten van *Klein beginnen* lenen zich erg voor ondersteuning door het digitale schoolbord. Natuurlijk zijn voor het concretiseren en visualiseren van het taalaanbod, concrete materialen wenselijk. Maar filmpjes, liedjes en afbeeldingen van het internet kunnen daartoe ook een belangrijke rol spelen. Wees daarom zelf alert op de vele mogelijkheden.

Woordenlijst

Thema 'Op school'

aantrekken	kiezen
afdrogen	de kist
afvegen	de kraan
de billen	de kring
de blokken	laag
bouwen	lopen
de bouwhoek	mama
dag!	het meisje
doen	de naam
doortrekken	omgooien
de doos	omvallen
de Duplo	op elkaar (zetten)
halen	opruimen
hallo	pakken
de handdoek	papa
de handen	plassen
handen wassen	poepen
hangen	spelen
heten	staan
hoe heet jij?	de stoel
hoi	de tas
hoog	de toren
ik ben ...	tot straks
ik heet ...	uittrekken
de jas	de wc
jij/hij/zij heet	het wc-papier
de jongen	weg (bijwoord)
de juf	de zeep
de kapstok	zitten
de ketting	zwaaien

Zelf toegevoegde woorden:

Hallo, ik ben ...

Thema 'Op school'

15 minuten

In deze activiteit

Stellen de kinderen zich aan elkaar voor en proberen ze elkaars naam te onthouden.

Wat heeft u nodig?

- een zachte bal
- vrolijke muziek (in het tempo van een flinke looppas)
- een cd-speler

Vorbereiding

Doe een cd met vrolijke muziek in de cd-speler.

Bij een nieuwe grote groep, kunt u ervoor kiezen de activiteit in kleine groepjes te doen.

Woorden

de naam	heten	dag hallo hoi ik ben ... ik heet ... hoe heet jij? jij/hij/zij heet ...
---------	-------	---

Taalfunctie(s)

- zich voorstellen
- kennismaken
- begroeten

Beschrijving van de activiteit

• Introductie

Ga in de kring bij alle kinderen langs, geef hen een hand en zeg: '**Dag/hallo/hoi, ik ben/heet ... Hoe heet jij?**'

• Stap 1

Laat nu de kinderen die al wat langer in de klas zitten, op dezelfde manier langsgaan bij de nieuwkomers in de groep. Ze geven een hand en zeggen: 'Dag/hallo/hoi, ik ben/heet ... Hoe heet jij?'

De nieuwkomers hoeven alleen nog maar een hand te geven en hun **naam** te zeggen.

Thema 'Op school'

• Stap 2

Doe nu een namenspelletje. Leg niet te veel uit, maar maak dingen duidelijk door zelf voor te doen. U kunt kiezen uit verschillende spelletjes:

- Maak een kring. Ga in het midden staan en zeg: 'Ik gooi de bal naar ... Inez. Inez vangt de bal, doet hetzelfde op haar beurt en gooit de bal naar een ander kind. Als een verkeerde naam genoemd wordt, moet het nogmaals worden geprobeerd. Weet een kind dan nog de naam niet, vraag die dan aan de andere kinderen in de kring: 'Hoe heet hij/zij' of aan het kind zelf: 'Hoe heet jij?' Het kind in het midden van de kring herhaalt de naam en gooit de bal naar die persoon.
- Zet de muziek aan. Laat de kinderen rondlopen op de muziek. Zet de muziek op pauze en roep in de stilte de naam van een kind. Dit kind gaat zitten. Laat de muziek weer doorspelen en druk na een tijdje weer op pauze. Het kind dat zit, roept de naam van een ander kind enz.
- Maak een kring. Noem uw eigen naam. Het kind naast u noemt uw naam en voegt de zijne toe. Het kind daar weer naast ... enz. Als een kind er niet uitkomt mag de rest van de kring helpen.

• Stap 3

Herhaal nog één keer de handeling van de introductie: Ga in de kring bij alle kinderen langs, geef hen een hand en zeg: 'Dag/hallo/hoi, ik ben/heet ...' Voeg nu toe: 'En **jij heet** ...'

Laat nu de nieuwkomers in de groep langsgaan bij de kinderen die al wat langer in de klas zitten. Ze geven een hand en zeggen: 'Dag/hallo/hoi, ik ben/heet ...' 'En jij heet ...'

Suggestie(s) voor uitbreiding

1. Het laatste van de bij 'Luisteren en zelf doen' geschetste namenspelletjes kan uitgebreid worden met beweging: het kind noemt zijn naam en maakt daar een bepaalde beweging bij. Het kind daarnaast herhaalt deze naam en beweging en voegt daar zijn naam en beweging aan toe.
2. Als u al een begin wilt maken met herkenning van de geschreven eigenaam, kunt u naamkaartjes maken (badges, papieren kaartjes of stickers) met de namen van alle kinderen en van uzelf.

Hallo en dag!

Thema 'Op school'

20 minuten

In deze activiteit

Ervaren de kinderen hoe het brengen en halen dagelijks verloopt.

Deze activiteit voert u uit bij het afscheid nemen van papa en/of mama, 's ochtends vroeg. De allereerste keer zal het kind weinig aandacht kunnen opbrengen voor hetgeen u zegt, dus wacht ermee tot het kind voldoende gewend is. U kunt de activiteit later vanuit de kring herhalen, waarbij het ritueel nog eens wordt nagespeeld. De eerste twee à drie weken is het sowieso aan te raden het jas/tas ophangen, afscheid nemen etc. van de kinderen van woorden te voorzien, zoals in deze activiteit wordt omschreven.

Wat heeft u nodig?

- een tas of rugzak
- een jas

Vorbereiding

Neem zelf een jas en een tas (of rugzakje) mee.

Woorden

de jas	aantrekken	dag!
de juf	halen	hallo
de kapstok	hangen	tot straks
de kring	lopen	weg
mama	pakken	
papa	uittrekken	
de stoel	zitten	
de tas	zwaaien	

Taalfunctie(s)

- afscheid nemen

Beschrijving van de activiteit

- **Introductie**

Ontvang de 'nieuwkomer' bij de deur. Zeg: '**Hallo, dag**, ik ben **juf** ... **Hang** je **tas** maar aan **de kapstok**. **Trek** je jas maar **uit**. Hang je **jas** ook maar aan de kapstok. Kom maar mee, dan gaan we naar **de kring**. Kijk, hier is je **stoel**. Dit is jouw stoel, ga maar **zitten**. Ga je nog even naar **papa/mama zwaaien**? Papa/mama gaat zo dadelijk **weg**. Maar hij/zij komt je vanmiddag weer **halen**. Zeg maar '**tot straks** papa/mama, dag!'

- **Stap 1**

Laat de kinderen hun jas en tas pakken. Laat ze in een kring zitten met jas en tas op schoot. Zelf heeft u ook uw jas en tas of rugzakje bij u. Zeg tegen de kinderen: 'Kijk, dit is mijn jas, ik **trek** mijn jas **aan**. Trekken jullie ook jullie jas aan? Ik **pak** m'n tas. Pakken jullie ook je tas?'

We gaan zo dadelijk onze jassen en tassen ophangen aan de kapstok. Daarna gaan we terug in de kring zitten. Kom maar mee.' Aangekomen bij de kapstok, pakt u uw tas en zegt: 'Kijk, dit is mijn tas. Ik hang mijn tas aan de kapstok. Armin, waar is jouw tas? Kijk dat is de tas van Armin. Hang hem maar aan de kapstok, Armin. Oké, goed zo.' Laat alle kinderen op deze manier, begeleid door uw woorden, hun tas en daarna hun jas (uittrekken en) ophangen. Loop daarna de klas in. Zeg: 'Zo, nu loop ik naar mijn stoel. Kijk, dit is mijn stoel. Ik ga erop zitten. Armin, loop jij ook naar je stoel? Is dat jouw stoel? Oké, ga maar zitten, Armin.' Laat iedereen nu naar zijn/haar stoel lopen. Als iedereen zit, zegt u: 'Zo, nu zitten we in de kring.'

- **Stap 2**

Laat de kinderen nu individueel opdrachtjes uitvoeren, zoals:

- Armin, pak je jas.	- Trek je jas aan.
- Pak je tas.	- Trek je jas uit.
- Hang je jas op aan de kapstok.	- Hang je tas aan de kapstok.
- Loop naar je stoel.	- Loop naar je tas.
- Loop naar je jas.	- Ga zitten op je stoel.
- Zwaai.	

- **Stap 3**

Laat de kinderen elkaar opdrachtjes geven als hierboven omschreven staan.

Suggestie(s) voor uitbreiding

1. Als de kinderen elkaars namen kennen kunt u dit gebruiken om de opdrachtjes leuker en onverwachter te maken: Loop naar ..., Trek de jas aan van ..., Pak de jas/tas/stoel van ...
2. Als u naamstickers op de stoeltjes van de kinderen gebruikt, kunt u in deze oefening het woord 'de sticker' aanbieden.
3. Het boek 'Karel gaat naar school' van Liesbet Slegers past goed bij het thema.